

Gustaw Pieprzny, urodził się 12 lipca 1894 r. w Kielcach. Był piątym dzieckiem Tomasza Pieprznego i Katarzyny z d. Zagórskiej. Pochodził z rodziny o tradycjach powstańczych i patriotycznych. Dziadek Gustawa był powstańcem styczniowym 1863 r., a jego ojciec za kontakty z weteranami walk o wolność, został uwięziony przez władze carskie w 1903 r.

Z powodu szykan i zagrożenia aresztowaniem Tomasza Pieprznego, rok później cała rodzina wyjechała do Stanów Zjednoczonych, gdzie zamieszkali na stałe w Chicago. Rodzice zapisali go niezwłocznie do polskiej szkoły elementarnej przy parafii pw. Świętej Trójcy. Równocześnie zaczął uczęszczać na zajęcia klas ćwiczących sokolstwa w gnieździe nr 2 w Chicago, kierowanym przez byłego naczelnika Związku Sokołów Polskich w Ameryce Wojciecha Rajskiego. W 1912 r. przeszedł do starszej klasy ćwiczącej, stając się w dniu 2 sierpnia formalnym członkiem sokolstwa. W wieku 18 lat próbował dostać się na kurs gimnastyczno-wojskowy prowadzony przez naczelnika sokolstwa, ale ze względu na wiek, wszedł jedynie w skład pomocniczej klasy uczniów. To doświadczenie już na stałe związało go z misją Związku i rozbudziło chęć poświęcenia się służbie wojskowej.

Rok przed wybuchem I wojny światowej dołączył wraz z innymi członkami chicagowskiego gniazda do Gwardii Narodowej stanu Illinois. Zajęcia w sokolstwie łączył z ćwiczeniami wojskowymi w Gwardii, zwłaszcza w zakresie strzelectwa. Był zaangażowanym sokołem, wyróżniającym się wśród kolegów podczas treningów na przyrządach gimnastycznych. Zaowocowało to powierzeniem mu funkcji podnaczelnika gniazda. W 1915 r. wyruszył w składzie sześciotysięcznego korpusu gen. Johna Pershinga na trwającą niemal rok ekspedycję przeciwko jednemu z przywódców rewolucji meksykańskiej Pancho Villi, dokonującemu ataków na tereny USA. Ta wyprawa przyniosła mu awans do stopnia sierżanta sztabowego. Gdy w Europie toczyły się zmagania wojenne, wziął udział w tworzonych w tym okresie bojowych drużynach sokolich. W 1917 r. został powołany na organizowany przez sokolstwo drugi kurs oficerski w Kanadzie, gdzie później w trudnych, zimowych warunkach uczestniczył w organizowaniu ośrodka szkoleniowego dla polskich ochotników do walki z Niemcami w Europie. W grudniu 1917 r. jako dowódca kompani A I batalionu, wyruszył przez ocean do Francji. Na polach Szampanii brał udział w walkach z Niemcami w szeregach

1. pułku strzelców polskich, był wielokrotnie wyróżniany, dostał kilka odznaczeń za odwagę w boju.

Po zakończeniu I wojny światowej Pieprzny pozostał w Błękitnej Armii gen. Hallera i wiosną 1919 r. drogą kolejową przybył do Polski. Tu mógł wreszcie spełnić swoje marzenia o walce dla ojczyzny. W 1920 r. wziął m.in. udział w wyprawie kijowskiej, a potem w Bitwie Warszawskiej. Szlak bojowy zakończył w randze kapitana, odznaczony m.in. najwyższym polskim odznaczeniem wojennym – Krzyżem Orderu Virtuti Militari.

Po powrocie do Stanów Zjednoczonych w 1921 r. stopniowo awansował w strukturach sokolstwa. Najpierw został mianowany naczelnikiem gniazda, a następnie objął stanowisko naczelnika całego okręgu. W styczniu 1926 r. Pieprzny został naczelnikiem Sokolstwa Polskiego w Ameryce, przenosząc się do Pittsburgha. Funkcję tę pełnił – z wyjątkiem krótkiego epizodu – przez ponad 40 lat, aż do swojej śmierci.

Po zakończeniu I wojny światowej zostało postawione przed nim zadanie zmodernizowania technicznego programu pracy sokolstwa. Z wielką energią i zaangażowaniem poświęcił się odbudowie ćwiczeń fizycznych w gniazdach. Był twórcą niezliczonej ilości wszelkiego rodzaju materiałów dydaktycznych z dziedziny wychowania fizycznego, programów pracy i regulaminów opracowanych dla wszystkich szczebli amerykańskiego sokolstwa. Przez wiele lat prowadził lub organizował kursy i szkolenia dla instruktorów oraz wychowawców dzieci i młodzieży. Kierował letnimi obozami, wizytował setki gniazd, przeprowadzając lub nadzorując egzaminy. Był niestrudżonym propagatorem ćwiczeń gimnastycznych i lekkoatletyki w sokolstwie, kontynuując i twórczo rozwijając najlepsze tradycje organizacji w tej materii. Był wychowawcą dwóch pokoleń sokolej młodzieży.

Gustaw Pieprzny zmarł 18 listopada 1970 r. w Pittsburghu, wieku 76 lat. Spoczął na cmentarzu parafii pw. św. Wojciecha w Pittsburghu, żegnany przez licznie przybyłych sokołów i weteranów Armii Polskiej.

Krzysztof Pawluczuk